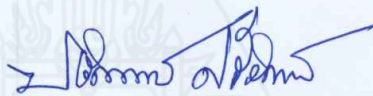

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความต้องการการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ของสวนสับปะรดภูเก็ต อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
ชื่อและนามสกุล นายณัฐดนัย ก้องเอกภพ
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ปาริชาติ ศรีวิวัฒน์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความต้องการการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของสวนสับปะรดภูเก็ต

อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

ผู้วิจัย นายณัฐดนัย ก้องเอกภพ รหัสนักศึกษา 2569001379

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง (2) รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร 2) ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร 3) ความต้องการการส่งเสริมสวนสับปะรดภูเก็ตให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ 4) แนวทางการพัฒนาสวนสับปะรดภูเก็ตให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดภูเก็ต 36 ราย ผู้นำชุมชน 6 ราย ตัวแทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวสวนสับปะรดภูเก็ต 12 ราย รวมจำนวน 54 ราย ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ด้วยการสัมภาษณ์เกษตรกร และใช้แบบสอบถามผู้นำชุมชนและตัวแทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 55.97 ปี ส่วนมากได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน พื้นที่ถือครองเฉลี่ย 24.14 ไร่ พื้นที่ปลูกสับปะรดเฉลี่ย 26.042 ไร่ ส่วนใหญ่เช่าพื้นที่หรือใช้พื้นที่สวนยางพาราของบุคคลอื่น ปริมาณผลผลิตสับปะรดเฉลี่ยต่อไร่เฉลี่ย 3.2 ตัน เกษตรกรส่วนใหญ่ ปลูกสับปะรดภูเก็ตแซมสวนยางพารา ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่เฉลี่ย 14,867.22 บาท รายได้เฉลี่ยต่อไร่เฉลี่ย 28,322 บาท เกษตรกรร้อยละ 58.3 มีความคิดเห็นว่าสวนสับปะรดภูเก็ตสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ 2) เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเด็น ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การจัดการอาหาร เครื่องดื่ม และของฝาก และที่พักแรม 3) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมความรู้ในระดับปานกลาง ด้านความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ต้องการความรู้ทุกประเด็นในระดับปานกลางผ่านช่องทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรกรผู้นำ และอินเทอร์เน็ต ต้องการวิธีการส่งเสริมสวนสับปะรดภูเก็ตให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับปานกลาง จากการทัศนศึกษา การฝึกอบรม การประชุมกลุ่ม และการสาธิต 4) แนวทางการพัฒนาสวนสับปะรดภูเก็ตให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้แก่ พัฒนาตัวเกษตรกรในด้านความรู้ ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง พัฒนาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในด้านความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พัฒนาสวนสับปะรดภูเก็ตให้มีความพร้อมเพื่อรองรับการท่องเที่ยว จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีความหลากหลาย มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรประเภทแหล่งผลิตหรือพื้นที่เฉพาะทางการเกษตร และประชาสัมพันธ์สับปะรดภูเก็ตให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

คำสำคัญ สับปะรดภูเก็ต การท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดภูเก็ต

Thesis title: Agro-Tourism Extension Needs for Phuket Pineapple Plantation in Thalang District of Phuket Province

Researcher: Mr. Natdanai Kongekapop; **ID:** 2569001379;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development)

Thesis advisors: (1) Dr. Jinda Khibthong, Associate Professor;

(2) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The purposes of this research were to study 1) socio-economic status of farmers, 2) farmers' knowledge of agro-tourism, 3) agro-tourism extension needs for Phuket pineapple plantation, 4) guidelines for developing pineapple plantation as agro-tourism destination.

The population in this study was a total of 54 persons comprising 36 pineapple farmers, six community leaders, 12 representatives of Local Administration Organization and representatives from relevant government agencies dealing with promotion of pineapple plantation tourist destination in Phuket Province. To obtain data, farmers were interviewed, community leaders and agency representatives were asked by using questionnaire. Data were analyzed by descriptive statistics including percentage, minimum value, maximum value mean, and standard deviation.

The research findings were as follows: 1) most of farmers were male with an average age of 55.97 years and completed primary education; the average number of family member was 4 persons, having the average occupied land 24.14 rai (1 rai = 1,600 square meters); the average pineapple plantation area was 26.042 rai mostly on rented land or in the para rubber plantation of other farmers; the average pineapple product was 3.2 ton per rai; most of farmers grew pineapple as intercropping in rubber plantation; the average pineapple production cost was 14,867.22 baht/rai; the average income was 28,322 baht/rai; 58.3% of them pointed out that pineapple plantation in Phuket Province could be developed as agro-tourism destination. 2) Most of farmers didn't have knowledge of agro-tourism particularly on type of agro-tourism, preparation for agro-tourism destination, facility management and agro-tourism activity, management of food, beverage, souvenir, and accommodation. 3) The farmers had required knowledge extension in agro-tourism at medium level in every aspects through the channel of the agricultural extensionist, agricultural leader, and internet. They also needed to know at medium level in the method to promote Phuket pineapple plantation as agro-tourism destination by study visit, training, focus group, and demonstration. Furthermore 4) the guidelines for developing Phuket pineapple plantation as agro-tourism destination included developing farmers' knowledge on agro-tourism, developing readiness and preparation to serve tourism, organizing diverse agro-tourism activities, integrating between public and private sector organization, promoting as agro-tourism destination, the type of production site or specific agricultural area and for making Phuket pineapple widely known.

Keywords: Phuket pineapple, Agro-tourism, Phuket Province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ความต้องการการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของสวนสับปะรดภูเก็ต อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต” ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้ที่ได้รับการประสิทธิ์ประสาทจากคณาจารย์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และบุคคลอีกหลายท่านที่ให้การสนับสนุน ซึ่งผู้วิจัยจะขอกล่าวในที่นี้ เพื่อเป็นการระลึกถึงด้วยความขอบพระคุณ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม นางปาริชาติ ศรีวิวัฒน์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานการสอบ ที่ได้ให้คำแนะนำ และคณาจารย์อีกหลายท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ข้อเสนอแนะ ติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดเสมอมา และตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ ชัดเจนในหลายประเด็น

ผู้วิจัย ขอขอบคุณเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดภูเก็ต เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอำเภอถลาง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนกำลังใจจากคุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวที่คอยห่วงใยให้กำลังใจ นับเป็นสิ่งที่มีความค่าอย่างยิ่ง จนทำให้การวิจัยครั้งนี้ไปสู่ความสำเร็จ

ประโยชน์และคุณค่า อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะยังประโยชน์ต่อการศึกษาและการส่งเสริมการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเกษตรกร คุณค่าและความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ พี่น้องเกษตรกร ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ ทั้งนี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้วิจัยขอน้อมรับไว้เพื่อแก้ไขปรับปรุงในโอกาสต่อไป

ขอบคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

ณัฐดนัย ก้องเอกภพ

สิงหาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
ทฤษฎีความต้องการ	7
แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร	9
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	12
ความเป็นมาของสับปะรดภูเก็ต	33
จังหวัดภูเก็ต	36
นโยบายและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสับปะรด	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกษตรกร	54
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้นำชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และตัวแทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว สวนสับปะรดภูเก็ต ในอำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	78
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
สรุปการวิจัย	86
อภิปรายผล	94
ข้อเสนอแนะ	98
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	105
ก แบบสัมภาษณ์เกษตรกร	106
ข แบบสอบถามผู้นำชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนส่วนราชการ	115
ค เฉลยคำตอบประเด็นคำถามความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร ผู้ปลูกสับปะรด	119
ประวัติผู้วิจัย	122

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 เพศและอายุของเกษตรกร	54
ตารางที่ 4.2 ระดับการศึกษาของเกษตรกร และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	55
ตารางที่ 4.3 พื้นที่ถือครองที่ดินทั้งหมด และพื้นที่ปลูกสับปะรดภูเก็ต	56
ตารางที่ 4.4 ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่และสภาพการปลูกสับปะรดภูเก็ตของเกษตรกร	57
ตารางที่ 4.5 ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่และรายได้จากสวนสับปะรดภูเก็ต	58
ตารางที่ 4.6 สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงในชุมชนของเกษตรกร	59
ตารางที่ 4.7 สิ่งอำนวยความสะดวกในสวนสับปะรดของเกษตรกร	61
ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาสวนสับปะรดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของเกษตรกร	61
ตารางที่ 4.9 ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด	63
ตารางที่ 4.10 ระดับความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร	67
ตารางที่ 4.11 ความต้องการการส่งเสริมด้านความรู้ในการส่งเสริมสวนสับปะรดให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ของเกษตรกร	68
ตารางที่ 4.12 ความต้องการความรู้ผ่านช่องทางทางการส่งเสริมสวนสับปะรดภูเก็ตให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของเกษตรกร	70
ตารางที่ 4.13 ความต้องการวิธีการส่งเสริมสวนสับปะรดภูเก็ตให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของเกษตรกร	73
ตารางที่ 4.14 สิ่งที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้สวนสับปะรดภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร ของเกษตรกร	76
ตารางที่ 4.15 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาสวนสับปะรดภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของเกษตรกร	76
ตารางที่ 4.16 แนวทางการพัฒนาสวนสับปะรดภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของเกษตรกร	77
ตารางที่ 4.17 บทบาทหน้าที่และการประสานแผนงานนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวสวน สับปะรดภูเก็ตกับนโยบายของส่วนกลาง ของผู้นำชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และตัวแทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.18	ปัจจัยที่ทำให้สวนสับปะรดภูเก็ตในอำเภอถลางพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	80
ตารางที่ 4.19	ผลกระทบต่อชุมชนอำเภอถลางจากการท่องเที่ยวสวนสับปะรดภูเก็ต	81
ตารางที่ 4.20	การปรับตัวต่อการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวสวนสับปะรดภูเก็ต	82

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....4

